

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA MIASTA
SIEMIANOWICE ŚLĄSKIE
na lata 2007 –2010**

Opracowany przez zespół w składzie:

mgr Nowak Aleksandra

lek. med. Władysław Paprotny

mgr Iwona Szymańska

I. Wstęp

- **rys historyczny**
- **zadania gminy wynikające z Ustawy o Przeciwdziałaniu Narkomanii**

II. Diagnoza i zdiagnozowane obszary problemowe

III. Cele Programu Przeciwdziałania Narkomanii

IV. Projekty działań

V. Monitoring i ewaluacja programu

I. WSTĘP

Rys historyczny

Zgodnie z zapisem umieszczonym w ustawie o Przeciwdziałaniu Narkomanii dnia 19.07.2005 roku (Dz.U. z dnia 19.09.2005) narkomania to:

stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających lub substancji psychotropowych albo środków zastępczych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich.

Truizmem byłoby twierdzenie, że narkomania w Polsce to efekt integracji z Unią Europejską. Substancje psychoaktywne towarzyszą dziejom ludzkości od ich zarania. Są nimi zarówno alkohol, tytoń jak i liście krzewu „coca” żute przez indian w krajach Ameryki Południowej. Rozwój cywilizacyjny doprowadził do odkrycia substancji początkowo używanych w medycynie, później niejako „wyciekających” z obrotu legalnego i wykorzystywanych w obrocie nielegalnym.

W Polsce na przełomie lat 70-tych i 80-tych nastąpił bardzo burzliwy rozwój narkomanii. Było to zażywanie przede wszystkim opioidów czyli tzw. „polskiej heroiny” czyli „kompotu”. W drugiej połowie lat 80-tych nastąpiła swego rodzaju stabilizacja a nawet ograniczenie konsumpcji narkotyków. Dopiero otwarcie rynku w latach 90-tych, wymienialność złotówki i przyjęcie zachodnioeuropejskich wzorów kulturowych doprowadziło do ponownego ujawnienia się problemu jakim jest narkomania. To, że współcześni narkomanii to przede wszystkim ludzie młodzi, leży u podstaw przekonania o wyjątkowej szkodliwości indywidualnej i społecznej tego zjawiska. Narkotyki stały się też elementem niektórych subkultur młodzieżowych.

Jeżeli chodzi o historyczne podejście do problemu narkomanii, to początkowo narkomani traktowani byli jak osoby chore, stąd nieobecne były w polityce wobec narkomanii elementy represji. Dopiero w XX wieku wzrost świadomości niebezpieczeństw związanych z narkotykami i rosnąca liczba narkomanów doprowadziły do zmiany nastawienia do tego problemu i początków podejścia represyjnego. Zaczęło się na początku ubiegłego wieku w Ameryce, w okresie międzywojennym rozprzestrzeniło się w Europie a w drugiej połowie XX wieku stało się podejściem ogólnoswiatowym.

Zadania gminy wynikające z Ustawy o Przeciwdziałaniu Narkomanii

Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej spowodowało przyjęcie zobowiązań i spełnienie wymagań określonych dla Państw Członkowskich w obszarze narkotyków i narkomanii. Efektem tego było opracowanie i przyjęcie w 2005 roku Ustawy o Przeciwdziałaniu Narkomanii. Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii opracowało Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii. Ramy tego programu oraz zapisy ustawowe zobowiązują gminy do przeciwdziałania narkomanii przez:

„...odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności:

- **działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą,**
- **leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych,**
- **ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych,**

(art.2 ust.1 pkt 1-3 Ustawy o Przeciwdziałaniu Narkomanii)

Tego typu działania gmina jest zobowiązana realizować poprzez zadania własne.

Do zadań tych należy:

- **zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem,**
- **prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,**
- **wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,**
- **pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznymi integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.**

(art.10 ust.1 pkt 1-5 Ustawy o Przeciwdziałaniu Narkomanii)

II. DIAGNOZA

Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2007 - 2010 został opracowany zgodnie z treścią Ustawy o Przeciwdziałaniu Narkomanii z dnia 29 lipca 2005 roku oraz założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, w ramach projektu „Wsparcie województw i społeczności lokalnych w zapobieganiu narkomanii na poziomie lokalnym”, realizowanego przez Fundację Demokracji Lokalnej na zlecenie Fundacji - Fundusz Współpracy i Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii w ramach Projektu Transition Facility.

Autorami programu jest zespół w składzie:

mgr Nowak Aleksandra

lek.med. Paprotny Władysław

mgr Szymańska Iwona

Program opracowany został w oparciu o diagnozę problemu narkomanii na terenie siemianowickich szkół i placówek oświatowych, przeprowadzonej w okresie: 15.01.-13.02.2007 roku. Skorzystano z danych otrzymanych z Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie, Komendy Miejskiej Policji, Samodzielnego Publicznego Zakładu Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Siemianowicach Śląskich, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz dwóch organizacji pozarządowych.

Już w roku 2000 podjęto działania profilaktyczne mające na celu rozeznanie problemu narkotykowego na terenie naszego miasta. Przeprowadzono wówczas wykłady i zajęcia warsztatowe na Oddziale Detoksykacji Szpitala Psychiatrycznego w Katowicach dla pedagogów, policjantów i pracowników Straży Miejskiej w Siemianowicach Śląskich. Wynikiem tego było zorganizowanie szkoleń dla dzieci i ich rodziców na terenie siemianowickich szkół. Przeprowadzone wówczas badania ankietowe wśród 774 osobowej grupy dzieci wykazały, że 97 spośród nich, tj. 12,5 % miało już kontakt z narkotykami.

Rodzicom przekazano informacje, gdzie mogą zgłaszać problemy dziecka i gdzie możliwe jest uzyskanie pomocy.

Dla potrzeb aktualnego programu zebrano informacje na temat rozmiaru problemu uzależnień na terenie miasta z:

- placówek oświatowych,
- Komendy Miejskiej Policji,
- Samodzielnego Publicznego Zakładu Terapii Uzależnień i Współuzależnienia
- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
- oraz organizacji pozarządowych.

Informacje uzyskano w oparciu o odpowiedzi na zadane przez nas pytania:

1. *Ilu uczniów przyznaje się do jakichkolwiek kontaktów z narkotykami lub substancjami psychoaktywnymi (leki, kleje, itp.)?*
2. *Gdzie zdaniem uczniów najłatwiej jest zdobyć narkotyki?*
3. *W ilu przypadkach powiadomiono policję o fakcie posiadania przez uczniów lub bycia ucznia pod wpływem narkotyków / substancji psychoaktywnych?*
4. *Ilu uczniów skierowano na dalszą diagnozę w związku ze stwierdzeniem kontaktów z narkotykami/ substancjami psychoaktywnymi?*
5. *Jakie działania profilaktyczne dotyczące problemów uzależnień od środków psychoaktywnych podejmowane są na terenie szkoły?*
6. *Z jakich źródeł korzystali Państwo przy zbieraniu danych?*

Uzyskano odpowiedzi na pytania ze wszystkich szkół na terenie miasta tj. 11 szkół podstawowych, 8 gimnazjalnych i 5 ponadgimnazjalnych oraz 3 placówek oświatowych.

Dane ze szkół podstawowych:

- ad. 1 - 3 uczniów przyznało się do jakichkolwiek kontaktów z narkotykami,
- ad. 2 - narkotyki można zdobyć: na dyskotekach, w gorszych dzielnicach miasta, w szkole, u dealerów,
- ad. 3 - w żadnym przypadku nie powiadomiono policji,
- ad. 4 - 3 uczniów skierowano na dalszą diagnozę,
- ad. 5 - na terenie szkoły realizowane są programy profilaktyczno - terapeutyczne, pogadanki z uczniami i rodzicami,
- ad. 6 - ankiety wśród uczniów, informacje pedagoga szkolnego.

Dane ze szkół gimnazjalnych:

- ad.1 - 395 uczniów przyznało się do jakichkolwiek kontaktów z narkotykami,
- ad.2 - narkotyki można zdobyć: na dyskotekach, na podwórku, przed szkołą, w pubach, u dealerów,
- ad.3 - w przypadku 7 uczniów powiadomiono policję,
- ad.4 - 2 uczniów skierowano na dalszą diagnozę,
- ad.5 - programy profilaktyczno-terapeutyczne, konferencje szkoleniowe dla Rady Pedagogicznej, spotkania profilaktyczne i warsztaty dla rodziców,
- ad. 6 - anonimowe ankiety, wywiady z wychowawcami, informacje uzyskane od pedagoga szkolnego,

Dane ze szkół ponadgimnazjalnych:

- ad. 1 - 222 uczniów przyznało się do jakichkolwiek kontaktów z narkotykami,

ad.2 - narkotyki można zdobyć: na dyskotekach, u znajomych, na osiedlu, na imprezach, w klubach, u dealerów,

ad.3 - 4 uczniów zgłoszono na policję,

ad.4 - 5 uczniów skierowano do dalszej diagnozy,

ad.5 - programy profilaktyczno - terapeutyczne, prelekcje, dyskusje, pogadanki,

ad. 6 - ankiety, rozmowy z uczniami.

Łącznie przebadano 8922 uczniów.

- **Ilość młodzieży uczącej się w szkołach ponadgimnazjalnych wynosi 2788 uczniów z tego 222 uczniów zażywa narkotyki lub miało z nimi kontakt, co stanowi 7,96%**
- **W szkołach gimnazjalnych ilość wszystkich uczniów wynosi 2190 z czego 395 przyjmowało lub przyjmuje substancje psychotropowe, co stanowi 18,03 %.**
- **W szkołach podstawowych ilość wszystkich uczniów wynosi 3944, z czego 2 wachało klej a 1 palil marihuanę, to stanowi 0,07 %.**

Wśród 65 wychowanków **Młodzieżowego Domu Kultury**, 8 z nich ujawniło się, jako osoby mające kontakt z narkotykami lub przyjmujące je. Podobnie jak młodzież szkolna wskazały miejsca, w których można nabyć narkotyki. Nikogo nie zgłoszono na policję i nie poddano dalszej diagnozie. Z wychowankami przeprowadzono pogadanki, dyskusje i prelekcje na temat szkodliwości narkotyków.

Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii nie wskazał nikogo, kto miałby kontakt z narkotykami. Tam również prowadzone są zajęcia profilaktyczne i przeprowadzane rozmowy z wychowankami.

Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna wykazała za lata 2005/2006 **6 osób**, które zgłosiły się do Poradni z w/w problemem. Zgłoszono ten fakt na Policji i przekazano te osoby do dalszej diagnozy. Poradnia prowadzi cykliczne zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień, przeprowadza rozmowy zarówno z uczniami jak i rodzicami.

W latach 2005-2006 działaniami prowadzonymi przez **Policję** objęto **3400 dzieci i 2342 osoby dorosłe**.

Uzyskano również dane z Samodzielnego Publicznego Zakładu Terapii Uzależnień i Współuzależnienia, dotyczące osób u których stwierdzono uzależnienie i poddano ich odpowiedniej terapii. Nie posiadamy danych na temat miejsca zamieszkania uzależnionych

pacjentów. Ponieważ Zakład Terapii ma charakter ponadlokalny, tzn. przyjmuje na leczenie osoby z poza miasta Siemianowice Śląskie, nie wszyscy pacjenci muszą wywodzić się z naszego miasta

<i>Przedział wiekowy</i>	<18		19-29		30<	
	K	M	K	M	K	M
<i>Płeć</i>						
<i>Ilość osób</i>	28	13	15	120	16	22

Najmniejsza ilość osób uzależnionych będących pod opieką Zakładu Terapii Uzależnień to **mężczyźni poniżej 18 r.ż.** **Najliczniejszą** grupę prezentują **mężczyźni w wieku 19-29 lat.** Problem uzależnienia od środków psychotropowych jest większy u mężczyzn niż u kobiet.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przekazał informacje, że na przestrzeni ostatnich dwóch lat wśród podopiecznych Ośrodka były **3 osoby** z problemem narkotycznym. Zebrano również dane będące w posiadaniu Komendy Miejskiej Policji w Siemianowicach Śląskich. Dostarczyły one informacji na temat wykrywalności przestępstw wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Reasumując: wśród uczniów siemianowickich szkół największa ilość osób mających kontakt z narkotykami to uczniowie szkół **gimnazjalnych**. Dzieci i młodzież mające kontakt z narkotykami wywodzą się z różnych grup społecznych oraz różnych dzielnic miasta. Nie zaobserwowano, aby dominowali przedstawiciele określonej grupy społecznej czy też wywodzili się z jednej, ściśle określonej dzielnicy miasta. Do substancji najczęściej rozprowadzanych i przyjmowanych należą: konopie indyjskie, marihuana, amfetamina, haszysz, polska heroina i tabletki ekstazy. Wskazane przez uczniów miejsca, w których najczęściej prowadzona jest dystrybucja narkotyków, to: Park Miejski, klatki schodowe, miejsca zamieszkania dealerów.

Miasto Siemianowice Śląskie, nie różni się pod względem problemu narkotykowego od innych miast Polski. Pojawiające się problemy i przyczyny sięgania po środki psychotropowe są podobne, tj. nuda, problemy rodzinne, nie radzenie sobie ze stresem, trudności relacyjne.

W związku z tym, że najliczniejszą grupą w naszym mieście mającą kontakt ze środkami psychotropowymi jest młodzież w wieku gimnazjalnym, podejmowane przez miasto działania

skierowane są szczególnie do tej grupy. To w tej grupie najczęściej obserwuje się występowanie problemów psychologicznych. Zmiana środowiska szkolnego, nowi znajomi i występujące w tym wieku problemy związane z dojrzewaniem, brak zrozumienia przez rodziców, predysponują młodzież do sięgania po środki psychoaktywne. Pojawiają się zachowania agresywne, przeżywanie negatywnych emocji, niezdolność do odrzucania gratyfikacji.

Mając świadomość tego, że jest wiele przyczyn uzależnienia, skoncentrowaliśmy się na najważniejszych, a przede wszystkim na pracy z rodziną. Dlatego też proponowane w programie działania skierowane są zarówno do dzieci i młodzieży, jak i do osób dorosłych, zwłaszcza rodziców, gdyż to głównie nieprawidłowe środowisko rodzinne wpływa niekorzystnie na rozwój dzieci. Ma to też niebagatelny wpływ na sięganie przez dziecko po narkotyki.

ZDIAGNOZOWANE OBSZARY PROBLEMOWE

Obszar problemowy 1:

Kontakt dzieci i młodzieży z narkotykami.

Diagnoza przyczyn problemu 1:

Przyczynami sięgania po narkotyki może być nieprawidłowy system rodzinny dzieci i młodzieży, wpływ środowiska rówieśniczego na dziecko. Tutaj dopatrujemy się podstawowych źródeł problemu.

Nieprawidłowy system rodzinny, zburzone normy i wartości w rodzinie sprzyjają poszukiwaniu oparcia i poczucia bezpieczeństwa poza rodziną. Dzieci i młodzież nawiązują kontakt z grupami nieformalnymi co powoduje ich patologizację.

Obszar problemowy 2:

Dystrybucja narkotyków na terenie miasta, brak zintegrowanego systemu działań określonych służb porządkowych na terenie miasta.

Diagnoza przyczyn problemu 2:

Na terenie miasta znajduje się szereg obiektów i uwarunkowań /parki, skwery i place/ sprzyjających dystrybucji narkotyków. Niektóre z nich usytuowane są w centrum miasta, w pobliżu placówek oświatowych.

Intensywniejsza kontrola określonych miejsc pozwoliłaby na wcześniejsze wychwytywanie przestępczej działalności na określonym terenie, wyłapywanie handlarzy narkotyków.

Obszar problemowy 3:

Brak odpowiednio przeszkolonej kadry w zakresie problematyki uzależnień.

Diagnoza przyczyn problemu 3:

Na terenie miasta mamy trzy placówki terapeutyczne dla dzieci i młodzieży /Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna, Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży, Samodzielny Publiczny Zakład Terapii Uzależnień i Współuzależnienia/, w których udzielana byłaby fachowa pomoc, brakuje tam jednak specjalistów w zakresie terapii uzależnienia od narkotyków dla dzieci i młodzieży.

III. Cele Programu Przeciwdziałania Narkomanii

Cel główny: Ograniczenie narkomanii

Cele szczegółowe:

- 1. Wcześniejsze wykrywanie problemów,**
- 2. Spowolnienie wzrostu liczby osób sięgających po narkotyki z powodu nie radzenia sobie z problemami,**
- 3. Ograniczenie ilości osób przyjmujących narkotyki jako alternatywę spędzania czasu wolnego,**
- 4. Zwiększenie dostępu do leczenia osób uzależnionych,**
- 5. Zwiększenie skuteczności działania służb miejskich /Policja, Straż Miejska, MOPS, Sąd Grodzki, Wydział Edukacji/,**
- 6. Ograniczenie handlu narkotykami.**

IV. PROJEKTY DZIAŁAŃ

Cel szczegółowy 1:

	<i>Wskaźnik</i>	<i>Źródła weryfikacji</i>
Wcześniejsze wykrywanie problemu	Ilość osób zgłaszających się do punktów konsultacyjnych	Dane z punktów konsultacyjnych

Rezultaty:

	<i>Wskaźnik</i>	<i>Źródła weryfikacji</i>
Podniesienie poziomu oraz zwiększenie dostępu do wiedzy o narkomanii, zagrożeniach i istniejących formach pomocy	1a) Liczba uczniów, których rodzice otrzymali ulotkę w stosunku do liczby wszystkich uczniów	Informacja ze szkół
	1b) Liczba przeszkolonych nauczycieli Przydatność szkolenia	Informacja ze szkół na podstawie list obecności Wyniki ewaluacji szkolenia
	1c) Ilość wejść na stronę internetową	Dane administratora strony
	2) liczba udzielonych porad Liczba zgłaszających się osób	Ewidencja punktu
	3) Wielkość rozpowszechnionego nakładu wydań gazety zawierających treści profilaktyczne	Informacje od wydawcy
	4) Jakość prac konkursowych Ilość odbytych prezentacji Liczba ich uczestników	Opinia komisji konkursowej Informacja ze szkół
	5) Jakość prac konkursowych	Opinia komisji konkursowej
	6) Liczba uczestników spektakli Postawa młodzieży wobec problemu	Informacja ze szkół na temat frekwencji Wyniki ewaluacji spektakli
	7) Jakość prac konkursowych Ilość odbytych przedstawień Liczba ich uczestników	Opinia komisji konkursowej Informacja ze szkół i placówek oświatowych

Projekt 1.1

Akcja Informacyjna

<i>Działanie</i>	<i>Wskaźniki</i>	<i>Źródła weryfikacji</i>	<i>Odpowiedzialny</i>	<i>Budżet</i>	<i>Termin</i>
a) Druk ulotek do rozprowadzenia w szkołach, głównie dla rodziców	10 tys. sztuk ulotek	Egz. ulotek, faktura VAT, protokół przekazania ulotek	Wydział Promocji Miasta, Referat Zdrowia i Spraw Społecznych	5.000 zł.	wrzesień 2007
b) Szkolenia Rady Pedagogicznej	5 spotkań po 2 godziny	Umowa i rachunek/faktura za usługę szkoleniową Program szkolenia Potwierdzenia realizacji usługi ze szkół	Wydział Edukacji	5.000 zł.	rok szkolny 2007/2008
c) Uruchomienie na stronie internetowej linku poświęconego narkomanii	Czy link został uruchomiony?	Adres strony	Referat Promocji Miasta	w ramach etatu	lata 2007 - 2010

Projekt 1.2

Punkt konsultacyjny

<i>Działanie</i>	<i>Wskaźniki</i>	<i>Źródła weryfikacji</i>	<i>Odpowiedzialny</i>	<i>Budżet</i>	<i>Termin</i>
Uruchomienie telefonu zaufania jako punktu konsultacyjnego	Zatrudnienie jednego wolontariusza, od poniedziałku do piątku od godz. 08.00 - 15.00	Umowa o wolontariat Ewidencja pracy wolontariusza	Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	Bezpłatnie	2007 - 2010

Projekt 1.3

Akcja informacyjna za pomocą prasy

<i>Działanie</i>	<i>Wskaźniki</i>	<i>Źródła weryfikacji</i>	<i>Odpowiedzialny</i>	<i>Budżet</i>	<i>Termin</i>
Umieszczenie informacji o istniejących formach pomocy we wkładce Dziennika Zachodniego	Ilość informacji w ciągu roku, częstotliwość umieszczania informacji	Dane z redakcji	Referat Promocji Miasta,	bezpłatnie	2008-2010

Projekt 1.4

Konkurs na prezentację multimedialną

<i>Działanie</i>	<i>Wskaźniki</i>	<i>Źródła weryfikacji</i>	<i>Odpowiedzialny</i>	<i>Budżet</i>	<i>Termin</i>
Prezentacja multimedialna /konkurs/	Czy konkurs został ogłoszony? Liczba zgłoszonych prac Liczba nagrodzonych osób	Sprawozdanie z konkursu Faktura zakupu nagród oraz potwierdzenia ich odbioru	Wydział Edukacji	3500 zł.	2008

Projekt 1.5

Konkurs plastyczny

<i>Działanie</i>	<i>Wskaźniki</i>	<i>Źródła weryfikacji</i>	<i>Odpowiedzialny</i>	<i>Budżet</i>	<i>Termin</i>
Konkurs plastyczny dla uczniów	Czy konkurs został ogłoszony? Liczba zgłoszonych prac Liczba nagrodzonych osób	Sprawozdanie z konkursu Faktura zakupu nagród oraz potwierdzenia ich odbioru	Wydział Edukacji	1000 zł.	2008

Projekt 1.6

Udział w spektaklach

<i>Działanie</i>	<i>Wskaźniki</i>	<i>Źródła weryfikacji</i>	<i>Odpowiedzialny</i>	<i>Budżet</i>	<i>Termin</i>
Udział w spektaklach profilaktycznych	Ilość spektakli na terenie miasta, ich tematyka i wymiar czasowy	Sprawozdania ze szkół	Wydział Edukacji	Środki własne placówki szkolnej	2008

Projekt 1.7

Konkurs na przedstawienie

<i>Działanie</i>	<i>Wskaźniki</i>	<i>Źródła weryfikacji</i>	<i>Odpowiedzialny</i>	<i>Budżet</i>	<i>Termin</i>
Konkurs na przedstawienie profilaktyczne	Czy konkurs został ogłoszony? Liczba zgłoszonych prac Liczba nagrodzonych osób	Sprawozdanie z konkursu Faktura zakupu nagród oraz potwierdzenia ich odbioru	Wydział Edukacji	1000,00zł.	2008

Cel szczegółowy 2:

	Wskaźnik	Źródła weryfikacji
Spowolnienie wzrostu liczby osób sięgających po narkotyki z powodu nie radzenia sobie z problemami	Liczba osób sięgających po narkotyki z tego powodu	Ankieta

Rezultaty:

	Wskaźnik	Źródła weryfikacji
Podniesienie umiejętności radzenia sobie z trudnościami życiowymi	Poziom umiejętności uczestników, samoocena w zakresie umiejętności radzenia sobie z problemami	Opinie, wywiady, rozmowy z uczestnikami

Projekt 2.1

Akademia Umiejętności Wychowawczych

Działanie	Wskaźnik	Źródła weryfikacji	Odpowiedzialny	Budżet	Termin
Utworzenie "Akademii Umiejętności Wychowawczych" dla rodziców dzieci w wieku przedszkolnym, szkoły podstawowej i gimnazjum	Ilość zajęć dla poszczególnych grup 3x 45 min. po jednym w miesiącu przez 3 miesiące	Lista obecności, scenariusze zajęć, umowa z prowadzącym zajęcia lub rachunek za zajęcia	Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	2000 zł. na rok	2007 - 2010

Projekt 2.2

Techniki uczenia się

<i>Działanie</i>	<i>Wskaźnik</i>	<i>Źródła weryfikacji</i>	<i>Odpowiedzialny</i>	<i>Budżet</i>	<i>Termin</i>
Techniki uczenia się - zajęcia dla młodzieży	45 min. raz w miesiącu - 3 spotkania dla młodzieży	Lista obecności, scenariusze zajęć, umowa z prowadzącym zajęcia lub rachunek za zajęcia	Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	2000 zł. na rok	2007 - 2010

Projekt 2.3

Techniki uczenia się

<i>Działanie</i>	<i>Wskaźnik</i>	<i>Źródła weryfikacji</i>	<i>Odpowiedzialny</i>	<i>Budżet</i>	<i>Termin</i>
Techniki uczenia się - zajęcia dla rodziców	2 x 45 min dwa spotkania	Lista obecności, scenariusze zajęć, umowa z prowadzącym zajęcia lub rachunek za zajęcia	Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	1500 zł. na rok	2007 - 2010

Projekt 2.4

Zajęcia z radzenia sobie z problemami

<i>Działanie</i>	<i>Wskaźnik</i>	<i>Źródła weryfikacji</i>	<i>Odpowiedzialny</i>	<i>Budżet</i>	<i>Termin</i>
Jak radzić sobie ze stresem? - zajęcia z radzenia sobie z problemami (tematyka zgodnie z potrzebami)	2 x 45 min 2 razy na kwartał, zajęcia cykliczne	Lista obecności, scenariusze zajęć, umowa z prowadzącym zajęcia lub rachunek za zajęcia, ilość uczestników w grupie	Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	1500 zł. na rok	2007 - 2010

Cel szczegółowy 3:

	<i>Wskaźnik</i>	<i>Źródła weryfikacji</i>
Ograniczenie ilości osób przyjmujących narkotyki jako alternatywę spędzania czasu wolnego	Mniejsza ilość wskazań, że powodem sięgnięcia po narkotyki była nuda	Badania ankietowe

Rezultaty:

	<i>Wskaźnik</i>	<i>Źródła weryfikacji</i>
Zwiększenie dostępu do wiedzy na temat potrzeb i umiejętności dzieci i młodzieży w zakresie spędzania czasu wolnego	Liczba dzieci i młodzieży objęta badaniem Zróżnicowanie badanej grupy (płeć, wiek) Zakres badania	Raport z wykonanego badania

Projekt 3.1

<i>Działanie</i>	<i>Wskaźnik</i>	<i>Źródła weryfikacji</i>	<i>Odpowiedzialny</i>	<i>Budżet</i>	<i>Termin</i>
Zebranie informacji na temat zainteresowań uczniów i ich potrzeb w zakresie spędzania wolnego	Czy badanie zostało wykonane? tak/nie	Wyniki ankiety przeprowadzonej wśród uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych na temat ich potrzeb i umiejętności spędzania wolnego czasu	Wydział Edukacji, Referat Sportu i Rekreacji, Referat Kultury	1.000 zł.	2008

Cel szczegółowy 4:

	<i>Wskaźnik</i>	<i>Źródła weryfikacji</i>
Zwiększenie dostępu do leczenia osób uzależnionych	Zwiększenie kontraktu z NFZ	Umowa z NFZ

Rezultaty:

	<i>Wskaźnik</i>	<i>Źródła weryfikacji</i>
Zwiększenie liczby specjalistów z zakresu terapii uzależnień	Zwiększenie ilości grup terapeutycznych	Roczne sprawozdanie z działalności

Projekt 4.1

Wyszukanie specjalistów terapii uzależnień

<i>Działanie</i>	<i>Wskaźnik</i>	<i>Źródła weryfikacji</i>	<i>Odpowiedzialny</i>	<i>Budżet</i>	<i>Termin</i>
Szkolenie specjalistów	Przeszkolenie 2 osób w ciągu 2 lat, partycypacja 50/50 w kosztach dokształcania	Uzyskanie stopnia specjalisty, informacje ze szkół - cennik	Referat Zdrowia i Spraw Społecznych	6000 zł. na okres 2 lat	2008 - 2010

Projekt 4.2

Zatrudnienie wolontariuszy

<i>Działanie</i>	<i>Wskaźnik</i>	<i>Źródła weryfikacji</i>	<i>Odpowiedzialny</i>	<i>Budżet</i>	<i>Termin</i>
Zawarcie umowy z wolontariuszami	2 wolontariuszy na okres 2 lat	Umowy z wolontariuszami	Referat Zdrowia i Spraw Społecznych	ok. 6000 zł.	2008 - 2010

Cel szczegółowy 5:

	<i>Wskaźnik</i>	<i>Źródła weryfikacji</i>
Zwiększenie skuteczności działania służb miejskich /Policja, Straż Miejska, MOPS, Sąd Grodzki, Wydział Edukacji/.	Większa liczba osób skierowanych do sądu	Sprawozdania

Rezultaty:

	<i>Wskaźnik</i>	<i>Źródła weryfikacji</i>
Poprawa obiegu informacji pomiędzy służbami miejski	Ilość otrzymanych informacji	Porównanie sprawozdań ogólnych z częstkowymi

Projekt 5.1

Procedury wymiany informacji

<i>Działanie</i>	<i>Wskaźnik</i>	<i>Źródła weryfikacji</i>	<i>Odpowiedzialny</i>	<i>Budżet</i>	<i>Termin</i>
Opracowanie procedury wymiany informacji pomiędzy służbami miejskimi	Procedury lub zarządzenie	Dokumenty	Referat Zdrowia i Spraw Społecznych	w ramach etatu	2007 - 2010

Cel szczegółowy 6:

	<i>Wskaźnik</i>	<i>Źródła weryfikacji</i>
Ograniczenie handlu narkotykami	Liczba przestępstw z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	Sprawozdania

Rezultaty:

	<i>Wskaźnik</i>	<i>Źródła weryfikacji</i>
Ograniczenie ilości miejsc, w których można zdobyć narkotyki	Liczba przestępstw na tych terenach	Sprawozdania; Policja, Straż Miejska, sąd , kuratorzy

Projekt 6.1

Rozszerzenie monitoringu

<i>Działanie</i>	<i>Wskaźnik</i>	<i>Źródła weryfikacji</i>
Zakup pięciu kamer i osprzętu , montaż	Czas realizacji	Faktura VAT na zakup i montaż

Projekt 6.2

Oczyszczanie miejsc handlu narkotykami

<i>Działanie</i>	<i>Wskaźnik</i>	<i>Źródła weryfikacji</i>	<i>Odpowiedzialny</i>	<i>Budżet</i>	<i>Termin</i>
Oczyszczenie okolic szkół i placów zabaw z krzewów i drzew	1 rok	Wizytacja miejsc, dokumentacja fotograficzna	Administratorzy obiektów	w ramach środków własnych	2008

V. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Za prowadzenie monitoringu będzie odpowiedzialny Inspektor w Referacie Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta realizujący zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii.

Monitorowanie realizacji programu będzie prowadzone kwartalnie. Osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych projektów programu, wskazane w tabeli programu, będą przedstawiały sprawozdania z działań realizowanych w danym kwartale. Sprawozdanie będzie dotyczyło projektów, które zostały zakończone w danym kwartale, a w sytuacji, kiedy projekt trwa dłużej niż jeden kwartał, np. zajęcia trwają przez cały rok, sprawozdanie będzie dotyczyło działań zrealizowanych w danym kwartale. Termin dostarczenia sprawozdań do pracownika odpowiedzialnego za monitorowanie realizacji programu - do 10 dnia miesiąca następującego po zakończonym kwartale. Sprawozdania będą zawierały:

- szczegółowy opis realizowanych działań, w tym osiągniętych wskaźników wraz ze źródłami ich weryfikacji
- opis uzyskanych rezultatów wraz ze źródłami ich weryfikacji
- opis poniesionych kosztów
- przedstawienie problemów, jakie pojawiły się lub – w przypadku projektów, których realizacja nie została jeszcze zakończona - mogą pojawić się w trakcie realizacji zaplanowanych działań
- wnioski dot. usprawnienia realizacji projektu w przyszłości.

W przypadku projektów, których realizacja będzie trwała dłużej niż kwartał, ostatnie sprawozdanie kwartale powinno obejmować całość realizacji projektu.

Osoba odpowiedzialna za monitorowanie realizacji programu na podstawie otrzymanych sprawozdań, analizy wykonania budżetu i analizy dokumentacji z realizacji poszczególnych projektów oraz przeprowadzonych wizyt kontrolnych w terminie do 30 dni po zakończeniu kwartału przygotowuje sprawozdanie zbiorcze z realizacji programu zawierające wnioski z przeprowadzonych analiz i przedstawia je Przewodniczącemu Zespołu ds. Ewaluacji, który podejmuje decyzję dotyczącą podjęcia działań korygujących. Jeśli działania będą wymagały zgody Prezydenta Miasta, propozycje Zespołu będą przedstawiane Prezydentowi Miasta w celu ich akceptacji.

Jeżeli podjęcie działań korygujących będzie wymagało decyzji Rady Miasta, pracownik odpowiedzialny za monitorowanie programu przygotowuje projekt odpowiedniej uchwały, którą Prezydent przedłoży Radzie.

Pracownik odpowiedzialny za monitorowanie programu w trakcie przygotowywania sprawozdania zbiorczego może zwrócić się o opinię do zespołu ds. ewaluacji programu.

Pracownik odpowiedzialny za monitorowanie programu ma prawo wglądu w dokumentację z realizacji projektów, w tym dokumentację finansowo-księgową, żądania wyjaśnień i dodatkowych informacji od realizatorów poszczególnych projektów i autorów sprawozdań, dokonywania wizyt kontrolnych.

Sprawozdanie zbiorcze przygotowywane po upływie II obejmuje I i II kwartał łącznie, a sprawozdanie przygotowywane po upływie IV kwartału, obejmuje cały rok realizacji programu. Oba ww. sprawozdania (za I półrocze i za cały rok) są przedstawiane Radzie Miasta i podawane do publicznej wiadomości poprzez Biuletyn Informacji Publicznej, znajdujący się na internetowej stronie miasta.

Zasady kontroli realizacji projektów

Pracownik odpowiedzialny za monitorowanie programu, członkowie zespołu ds. ewaluacji mogą dokonywać kontroli realizacji projektów. To uprawnienie nie narusza uprawnień innych osób i organów gminy uprawnionych do prowadzenia audytów i kontroli realizacji zadań gminy.

Celem kontroli jest sprawdzenie czy projekty są realizowane zgodnie z przyjętymi ustaleniami. Przy okazji wizyt kontrolnych mogą być także zbierane informacje konieczne do oceny rezultatów projektu.

Kontrole dokonywane są bez wcześniejszego powiadomienia, za wyjątkiem sytuacji, w której osoby kontrolujące chciałaby zapoznać się z dokumentacją lub porozmawiać z osobą, która nie ma obowiązku przebywania w pomieszczeniach, w których projekt jest realizowany przez cały czas – wtedy osoby odpowiedzialne za realizację projektu są powiadamiane o wizycie kontrolnej na 14 dni przed jej rozpoczęciem. Powiadomienie następuje telefonicznie.

Z przeprowadzonej wizyty kontrolnej spisywany jest protokół.

Ewaluacja Programu

Za ewaluację programu będzie odpowiedzialny zespół do spraw ewaluacji. Zespół zostanie powołany zarządzeniem Prezydenta Miasta w terminie 30 dni po uchwaleniu programu. Zespół będzie składał się z 4 osób. W skład zespołu powinien Zastępca Prezydenta Miasta do spraw społecznych, jako Przewodniczący, przedstawiciel Wydziału Edukacji mający rozeznanie co do problemów patologii społecznej występującej na terenie siemianowickich placówek oświatowych, wyznaczony przez Naczelnika Wydziału, członek Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii, Inspektor Referatu Zdrowia i Spraw Społecznych związany z działaniami na rzecz przeciwdziałania narkomanii na terenie miasta oraz przedstawiciel Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, wskazany przez

Dyrektora mający wgląd w problemy podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Członkowie zespołu będą mieli prawo do dokonywania kontroli realizacji projektów oraz prowadzenia bezpośrednich badań dot. rezultatów projektu

Przewiduje się ewaluację okresową programu, wykonywaną po upływie pierwszego i drugiego roku realizacji programu, w terminie do końca I kwartału, po upływie danego roku. Celem tej ewaluacji jest ewentualna modyfikacja programu oraz zebranie wniosków do przygotowania nowego programu na kolejne lata tj. od 2011 rok.

Pytania, na które ewaluacji okresowa powinna udzielić odpowiedzi:

1. Jakie są rezultaty tych projektów, które mają być kontynuowane w następnym roku?
2. Jaka jest efektywność tych projektów i ich rezultatów? Czy jest wystarczająca?
3. Czy przyjęty system zarządzania i monitorowania programu jest skuteczny?
4. Czy jest konieczność dokonania zmian w programie wynikających ze zamiany sytuacji, np. pojawienia się nowych informacji na temat skali i struktury problemu, nowych możliwości w zakresie pozyskiwania środków finansowych, nowych technicznych możliwości realizacji działań?

Dodatkowo, ewaluacja przeprowadzona po drugim roku realizacji programu będzie odpowiadała na pytania:

1. Jeżeli w programie w czasie jego dotychczasowej realizacji były dokonywane istotne zmiany, to czy ich przyczyną były błędy popełnione w fazie przygotowywania programu? Jeśli tak, to co należy poprawić, aby te błędy nie zostały znowu popełnione?
2. Jakie rezultaty nie zostały osiągnięte lub poziom ich uzyskania nie jest zadowalający, a jest celowym, aby były uzyskane?
3. Które projekty powinny być kontynuowane w następnym roku programowania ze względu na swoją skuteczność, efektywność i adekwatność do potrzeb?

Ponadto, po zakończeniu programu przewiduje się wykonanie ewaluacji końcowej, obejmującej ocenę całości programu, w terminie do końca półrocza roku 2010. Celami ewaluacji końcowej jest ocena skuteczności i efektywności programu oraz realizacja zasady przejrzystości działań władzy publicznej

Pytania, na które ewaluacja końcowa powinna udzielić odpowiedzi:

1. Czy program został zrealizowany zgodnie z założeniami (czy wszystkie projekty zostały zrealizowane, czy osiągnęły założone wartości wskaźników realizacji, w jakim stopniu został wykonany budżet programu?), a jeśli nie to dlaczego tak się stało?
2. Jaki są rezultaty programu i czy są one zadowalające? Jeżeli rezultaty nie są zadowalające to jak poprawić skuteczność w uzyskiwaniu rezultatów?

3. Jaka jest efektywność programu na poziomie projektów i uzyskiwanych przez nie rezultatów?
4. W jaki sposób realizacji programu wpłynęła na cele programu? Czy skala działań, ich adresaci, rodzaje projektów były adekwatnie dobrane do potrzeb?

Źródłem danych do ewaluacji będą: wyniki monitorowania, analiza dokumentacji z realizacji programu, wyniki przeprowadzonych kontroli, wyniki przeprowadzonych badań społecznych oraz rozmów i obserwacji.

Wyniki ewaluacji będą opracowane w formie raportu. Wyniki ewaluacji zostaną przedstawione Prezydentowi Miasta oraz Radzie Miasta, a także umieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej.